

■ **REKORDHELG:** Denne helgen passerte «Toy Story 3» 1 milliard dollar i kinoinntekt på verdensbasis. Det betyr at Disney er det første studio i filmhistorien som i løpet av et år har to filmer, «Alice in Wonderland» og «Toy Story 3», som passerer grensen på 1 milliard dollar. Både «Alice in Wonderland», som ligger som nummer fem på statistikken, og «Toy Story 3» er nå medlemmer av milliard dollarklubben som består av sju filmer. «Toy Story 3» er også eneste animasjonsfilm i klubben, skriver Disney Norge i en pressemelding. I alt 57.639 besøkende så «Toy Story 3» på norske kinoer i åpningshelgen. Det er den beste åpningen av en Pixarfilm i Norge siden «Oppdrag Nemo» i 2003. ((c)NTB)

■ **GIR UT STOR SAMLING:** I høst gis det ut en stor samling med Bruce Springsteen-materiale. «The Promise: The Darkness on the Edge of Town Story» inneholder over seks timer med film og to timer med musikk fordelt på tre CD-er og tre DVD-er. Ifølge plateselskapet hans følger det også med en mengde tidligere ikke utgitt materiale samt en bok med alternative sangtekster og upubliserede fotografier. Alt er satt inn i en 80 sider tykk notatbok. Samlingen gis ut 17. november. (ANB-NTB)

■ **STERK VEUM-ÅPNING:** Til tross for sterk konkurranse i helgen, åpnet «Skriften på veggen» med besøkstall som ligger helt i tet blant årets norske kinofilmer. Nærmere 27.000 kinobilletter gikk ut første helgen til den sjunde Varg Veum-filmen. - Dette lover godt for den norske filmhøsten. Flere anmeldere har skrevet at dette er den beste Varg Veum filmen så langt. Regissør Stefan Faldbakken har laget en veldig god film og dette viser at det norske kinopublikummet vil se mer til den norske krimhøsten vår, sier produsenten Silje Hopland Elk om åpningshelgen. ((c)NTB)

■ **HAMER OG LØKKEBERG TIL TORONTO:** Bent Hamers «Hjem til jul» får verdenspremiere under den internasjonale filmfestivalen i Toronto i september. Det gjør også Vibeke Løkkebergs «Gazas tårer», melder Norsk filmintitutt Handlingen i Hamers nye film er lagt til noen få timer på ettermiddagen julaften. Filmen bygger på novellesamlingen «Bare mjuke pakker under treet» av Levi Henriksen. Dette er Hamers 6. langfilm og på rollelisten finner vi kjenninger som Trond Fausa Aurvåg, Fridtjof Sæheim, Reidar Sørensen, Ingunn Beate Øyen, Nina Andresen Borud, Tomas Norström, Joachim Calmeyer, Kai Remlov, Cecilie Mosli, Igor Necemer, Nina Zanjani, Henriette Steenstrup, Gard Eidsvold, Robert Skjærstad og Levi Henriksen - med flere. «Hjem til jul» får europeisk premiere i hovedkonkurranse under den internasjonale filmfestivalen i San Sebastian 21. september, og norsk premiere 12. november. (ANB-NTB)

Løser historisk gangstermord

I «Edderkoppen» løser Bernt Roughvedt en av norgeshistoriens største drapsgåter. Og den høyst virkelige krimjournalisten Georg Svendsen fra Porsgrunn løftes fram fra historien - og inn i kriminalromanen.

Kriminalromanen «Edderkoppen» setter Bernt Roughvedt sammen fakta slik at det blir fiksjon. Og gir en løsning på det uopklarte «gangstermordet» i Rustad-saken fra 1934.

- Vi leiter etter ting i samtiden, og vrir og vrenger på det, sier porsgrunnsmannen Bernt Roughvedt, som sammen med Terje Emberland debutterer som krimforfatter.

Roughvedt og Emberland er historikere med mellomkrigstiden som spesialfelt. Sammen har de tidligere skrevet flere faktabøker, og to hørespill om Knut Gribb.

Roughvedt forteller at de brukte 10 år på å realisere ideen om å løse en krimroman ut av Rustad-mordet.

- Dette er den mest omtalte drapssaken i Norge fram til Orderud-saken i 1999. Det var det første mordet i Norge gjort på bakgrunn av organisert kriminalitet. «Gangstermordet på Grev Wedels plass» ble det kalt i avisene. I dag ville det ikke blitt lagt merke til.

FIRE SKUDD I NAKKEN

I 1934 var Oslo en småby, likevel var det organisert kriminalitet i hovedstaden. Denne hadde oppstått i kjølevannet av forbudstiden. De gamle smuglerbandene tjente nå penger på assurancesvindler. Bandene kjøpte opp hoteller og bondegårder, og brant dem ned for å få forsikringspenger.

Skraphandler Edvard Rustad, som ble titulert som grosserer, var involvert i opplegget. Rustad endte opp med fire skudd i nakken mens han satt i bilen. Morderen kjørte bilen til sentrum, og satt den fra seg på Grev Wedels plass. Politiet spekulerte i om Rustad ble drept fordi han ville angi noen, men de klarte aldri å løse saken. Rustad-saken ble henlagt etter 25 års etterforskning. Og Roughvedt og Emberland er ikke bare inspirert av de virkelige hendelsene.

- Vi er inspirert av krimlitteratur fra 1930-tallet. Før var det bare underholdning. Nå er det mer seriøs krim. Vi har skrevet en krim med mye handling, hvert kapittel slutter spennende. Vår helt er en unge, naiv krimjournalist med speidergutten-dens. Det er en utdødd type, men en typisk helt på 1930-tallet, sier Roughvedt.

MR. GEORGE

Helten, krimjournalisten Erik Erfjord, er oppdiktet. Men en annen krimjournalist, som også spiller en aktiv rolle i boka, er Mr. George. Det var kallenavnet til Georg Svendsen fra Eidanger. Han var krimjournalist i Arbeiderbladet, og en av de store krimreportererne på 1930-tallet. Han begynte i Bratsberg-Democraten i Skien, men ble etter hvert hentet til Arbeiderbladet av Martin Tranmæl.

- Georg Svendsen starta som gartnerlærling på Vallermyrene. Men da han ble radikal sosialist,

og gikk med antikrigssymbolet «Det brukne gevær» på jakkeslaget, fikk han sparken av gartneren, forteller Roughvedt.

«Nå må jeg begynne å dyrke språkblomster i stedet.», skal Svendsen ha sagt.

Mr. George blir sentral i neste krimbok, «Stormlaget». Forfatterne skal etter planen levere manuset til Schibsted forlag i løpet av høsten.

Bokhandlerne har foreløpig bestilt 1500 eksemplarer av «Edderkoppen» fra forlaget. Noe de mener er bra for krimdebütanter i et tørt marked.

MYRDES PÅ HØYERS

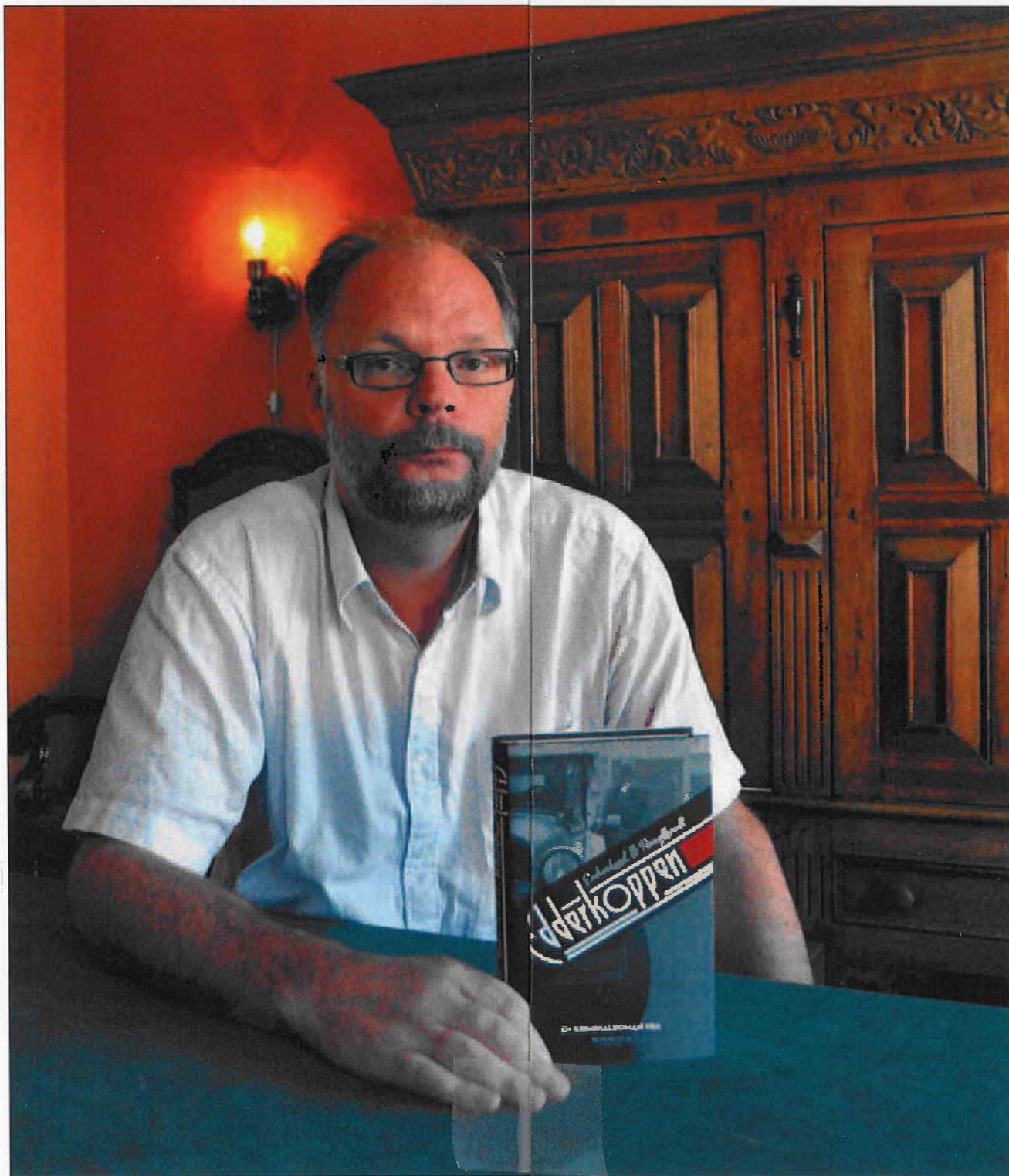
Bernt Roughvedt har tidligere skrevet biografien om journalisten og forfatteren Sven Elvestad, «Riverton». I «Edderkoppen» blir Elvestad myrdet på Hotell Høyers i Skien.

- I biografien avslørte jeg at Elvestad døde på do på Høyers. I romanen gir vi en ny versjon av Elvestads død. Vi tar oss den frihet, sier Roughvedt.

Elvestad var journalist i Tidens Tegn på 1930-tallet, og jobbet mye med Rustad-mordet. Han kjørte rundt i Oslo og avfyrte pistol for å sjekke om drapet kunne skjedd midt i byen.

- Elvestad var sikker på at drapet hadde skjedd på festningskaia i Oslo. I et fiskekasseskur. Der la vi banden holde til i boka vår, opplyser den nyslåtte krimforfatteren.

■ ■ LARS RAVN
lars.ravn@ta.no

DEBUTERER MED DRAP: I «Edderkoppen» drepes krimforfatteren Sven Elvestad på Hotel dette rommet. Jeg har sikre kilder på at han døde på do, sier Elvestad-biograf - og nå

Høyer. I virkeligheten døde han på hotellets toalett. - Det er en myte at han døde i krimdebütant - Bernt Roughvedt i «Elvestadstuen» på Høyers.

FOTO: LARS RAVN

BARNEHJEM: Knut T. «Sputnik» Storbukås fikk med seg barnehjemsbarna i Pattaya på «Bæ, bæ lille lam» da han besøkte dem sist vinter. I oktober blir det sputnikfestival på Gautefall med stor basar til inntekt for barnehjemmet.

FOTO: PRIVAT

Sputnikfestival i rakettfart

Etter det for få dager siden ble klart at hotellet på Gautefall snart åpner dørene igjen, har Knut T. «Sputnik» Storbukås og kona Vivian jobbet i rakettfart for å stable årets Sputnikfestival på beina. Sputnikfestivalen skulle tradisjonen tro blitt arrangert på Gautefall i pinsen også i år. Men da det ble klart at hotellet stengte dørene etter påsken, ble festivalen avlyst for første gang siden starten i 1991.

- Vi fikk hundrevis av telefoner fra fortvilte fans, som spurte hvorfor det ikke ble noen festival i år. Nå jobbes det intenst med å komme i kontakt med flest mulig av dem som har kontaktet oss, og de som har deltatt på festivalen tidligere, for å fortelle dem at det likevel blir festival i år, forteller Vivian Storbukås.

THAILAND-BASAR

Festivalen skal arrangeres fra fredag 8. til søndag 10. oktober. Egentlig hadde Sputnik og Vivian satt av denne helgen til en planlagt basar til inntekt for et barnehjem i Thailand. I stedet blir det både basar og festival denne helgen.

- Vi flytter basaren fra skolen i Bostrak opp til hotellet, forteller Vivian.

Sputnik og Vivian besøkte barnehjemmet Ban Jingjai i Pattaya sist vinter. 66 barn bor på barnehjemmet, som holder til i to leiligheter nord i Pattaya. I forkant av besøket holdt Sputnik en konsert i samarbeid med en nordskeid restaurant der nede, noe som resulterte i cirka 30 000 kroner i gave til barnehjemmet.

BRUKER ALL FRITID

- Møtet med barnehjemsbarna ble sterkt for både Knut og meg, og nå bruker jeg nesten alt jeg har av fritid på dette prosjektet, sier Vivian Storbukås.

Driverne av barnehjemmet har planene klare for bygging av et hus som kan romme alle barna. Det er allerede skaffet en sponsor for utgiftene til selve bygget, men det mangler fortsatt midler til kjøp av tomt.

- Tomta koster rundt 100 000 kroner, og det håper jeg vi skal klare å samle inn i løpet av basaren på lørdagen under festivalhelgen. Vi har fått mange flotte premier fra villige firmaer og privatpersoner. Her er det mulig å vinne alt fra 14 dagers reise til

Thailand til to timer advokat-hjelp, smiler Vivian.

Sputnik slapp sin siste cd - «50 år på veien» - i forbindelse med fjorårets sputnikfestival. Ifølge Vivian Storbukås har det foreløpig ikke blitt solgt mer enn rundt 6000 eksemplarer av denne.

- Det er fortilende at den ikke er å finne i butikken rundt om i landet. Også på bensinstasjoner mange steder er den ikke å finne i hyllene.

Men selv om ikke cd-salget når tidligere tiders høyder, så er Sputnik som konsertartist fortsatt svært populær. Det har gått slag i slag i hele sommer, og etter en vellykket Tyrkia-ferie i september, er det full rulle igjen utover høsten. Blant annet er Sputnik hyret inn av Oslo kommune, for å holde hele 60 konserter på eldresterne og dagsentere i hovedstaden fram mot jul.

- Vi kjører to konserter om dagen. Det er faktisk færre enn vi har pleid å ha der inne tidligere år. Da spilte vi tre ganger om dagen. Vi begynner jo å kjenne alderen på kroppen, Knut og jeg også.

■ ■ ESPEN SOLBERG NILSEN
espen.nilsen@ta.no

Ny jazz høst i Bø

Bø jazzklubb har høstprogrammet klart. Det blir nye konserter på Vertshuset i Bø utover høsten, og sesongen starter førstkommande torsdag med prosjektet «Blue Note: A Tribute», en norsk bandhylling til det kjente plateselskapet som på mange måter definerte jazzmusikken på 1950- og 1960-tallet.

Onsdag 8. september fortsetter klubbkonsertene med toppmusikerne i Vandermark 5 og Atomic. Sistnevnte har blitt kalt verdens beste band, og på sin omfattende Europaturné tar de turen innom Bø sammen med sine amerikanske venner i Vandermark 5, melder en entusiastisk jazzklubbedelse.

Fredag 17. september kom-

mer Pelbo, en gjeng unge trøndere som har høstet priser og lovord for sin noe utradisjonelle besetning bestående av trommer, tuba og vokal. Torsdag 7. oktober er det klart for de gamle kjenningene Fli-flet/Hamre, mens Rikskonsertenes turnéband In The Country gjester Bø torsdag 14. oktober.

21. oktober kommer Bushman's Revenge, en energisk, sjangersprengende trio med røtter i Skien.

Onsdag 10. november kan publikum få møte Sigrid Moldestad, som er en prisvinnende folkemusiker som blander tradisjonell norsk folkemusikk med populærmusikk. Fredag 26. november avsluttes høstprogrammet med en lokal

KRAFFTTRIO: Gitartrioen Bushman's Revenge med musikerne Even Helte Hermansen, Rune Nergaard og Gard Nilssen.

FOTO: INA MARIE WINTHER ASHAUG

kveld hvor blant annet Rockabilly Session står på plakaten.

■ ■ ANNE-LISE SURTEVJU
anne-lise.surtevu@ta.no

Bingo for de spreke

Du får ikke sitte på rumpe og røyke hvis du drar til Haugsåsen kultur- og aktivitetssenter på søndag. Da er det trimbingo på kultursenteret. Nysatsingen er et samarbeid mellom IF Ørn, Haugsåsen og Menstad Frivillighetssentral. Hver søndag i september og oktober er det mulig å løpe i merkede rundløyper med poster underveis. Bingolappen kjøpes på Haugsåsen, og tallene kan sjekkes opp mot postene. Løypene er også tilrettelagt for barnevogner.

Det foregår mye på kultur- og aktivitetssenteret i høst. Lørdag 11. september arrangeres det Skiensmesterskap i å kaste på stikka, og den beste kommer til NM i Lårdal 25. april neste år.

Mandag 20. september er det den store byttedagen. Da kan du ta en opprydning hjemme, ta med deg ting du ikke har bruk for, og bytte eller selges dem

TRIMBINGO: Søndag blir det trimbingo på Haugsåsen. Bak f.v.: Tor Ulleland (IF), May Linn Heimholt (Haugsåsen), Anette Hansen og Bjarne Bakken, som jobber på Haugsåsens kafé.

på kultursenteret i Skien, der Borgestad musikkorps sørger for musikken.

■ ■ ANNE LILL W. AAS
anne-lill.aas@ta.no